

REWITALIZACJA SPOŁECZNA ZMIENIA DZIELNICE

Biskupice na nowo

Dzieje Biskupic od XIX wieku wiążą się z działalnością przemysłową rodziny Borsigów. W latach 1868-1878 Albert Borsig buduje osiedle dla pracowników okolicznych kopalń i huty. I tak na powierzchni 19 ha postawiono 60 familoków z zapleczem socjalnym dla blisko 3 tys. urzędników i pracowników zakładów. Oprócz familoków postawiono szkołę z kaplicą ewangelicką, gospodę, salę gimnastyczną, przedszkole katolickie, park z muszlą koncertową, urząd pocztowy i gabinet lekarski. Świetność dzielnicy zaczęła się kończyć wraz ze zmianami ustrojowymi. W wyniku postępujących procesów rynkowych nastąpiła marginalizacja dużych grup mieszkańców dzielnicy. Trzeba było pomyśleć nad rewitalizacją, czyli procesem przemian przyczyniającym się do poprawy jakości ich życia. Rewitalizacja ta, najogólniej mówiąc, zmierza do ożywienia społeczno-gospodarczego, a także kulturowego wspomnianych obszarów. Ma także na celu wzmocnienie więzi społecznych. Dlatego też niezwykle ważne jest rozpoznanie dzisiejszych potrzeb mieszkańców Biskupic. Stowarzyszenie Współpracy Regionalnej przy udziale Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Inicjatywy Współnotowej EQUAL wraz z wymienionymi niżej organizacjami, stowarzyszeniami i instytucjami planuje, przedstawia i realizuje działania rewitalizacyjne w dzielnicy.

Dziś w najstarszej dzielnicy Zabrze-Biskupicach mieszka niespełna 9 tysięcy osób. Większość budynków Biskupic to stare zabytkowe kamienice, które wymagają gruntownych remontów. Mieszkania w tych budynkach mają niski standard, w większości ogrzewane są piecami węglowymi, nie mają łazienek ani gazu. Na terenie dzielnicy nie ma zbyt wielu zakładów pracy, słabo jest rozwinięta sieć usługowa i handlowa. Mieszkańcy Biskupic mają stosunkowo łatwy dostęp do opieki zdrowotnej, instytucji edukacyjnych, głównie na poziomie przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz instytucji i organizacji o charakterze pomocowym (Dzielnicy Punkt Pomocy Społecznej (DPPS), Miejski Ośrodek Kultury „GWAREK”, Świetlica Środowiskowa, Stowarzyszenie GUIDO, Stowarzyszenie „Żyj i daj życie” i „Kromka Chleba”, Ośrodek Kuratorski Nr 1, Stacja „CARITAS”) wspieranych przez Radę Dzielnicy, Stowarzyszenie „Nasze Biskupice” i miejscowe parafie, oraz czasowo przez prowadzony przez JAZ Inkubator Organizacji Pozarządowych. W 2007 roku wzrost liczby osób, które znalazły stałą pracę w znaczący sposób przyczynił się do wyraźnego zmniejszenia liczby rodzin żyjących poniżej granicy ubóstwa. To pozwoliło na zintensyfikowanie i objęcie większej ilości rodzin pracą socjalną oraz dalsze rozwinięcie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi na rzecz środowiska lokalnego. Szczególnie zintensyfikowano działania na rzecz poszerzenia oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej dla młodszej części mieszkańców dzielnicy.

Organizacje samorządowe i pozarządowe pomagają Pracownicy D.P.P.S. Biskupice uczestniczyli w 2006 roku w projekcie REKULA, co zaowocowało kontynuacją współpracy ze Stowarzyszeniem „Nasze

Tygodnik

Śr. nakład 27076 egz.

Zasięg lokalny

Biskupice", Stowarzyszeniem „GUIDO”, Parafią WNMP w Zabrzu-Biskupicach, PUP w Zabrzu oraz Radą Dzielnicy na rzecz zmian społecznych na terenie Biskupic. W tym celu zostało zawarte porozumienie pomiędzy

wymienionymi organizacjami. DPPS Biskupice przede wszystkim stworzył punkt informacyjny dotyczący realizacji Projektu Strategii Rewitalizacji Socjalnej w Biskupicach pilotowaną przez Inkubator Przedsiębiorczości. Jednym z dość poważnych wyzwań jest prowadzenie prac nad odnowieniem budynku przy ul. Okrzei 3, który ma być świetlicą i pomieszczeniem na inne formy aktywizacji społeczności lokalnej. Przejściowo sala parafialna WNMP jest miejscem rozpoczęcia działalności świetlicy, która jest prowadzona przez Stowarzyszenie GUIDO przy wsparciu pozostałych partnerów.

Celem pracy w rewitalizacji dzielnicy, jest pobudzenie aktywności osób bezrobotnych korzystających z pomocy MOPR, zapobieganie powstawaniu poczucia izolacji społecznej wśród tej grupy osób i ich rodzin. Uczestnictwo dzieci w najrozmaitszych programach rozwojowych pośrednio przyczynia się do zainteresowania rodziców innymi formami spędzania czasu, uczestniczenia wraz z dzieckiem w jego rozwijających zajęciach, brania czynnego udziału w jego pasjach czy zamierzeniach pozaszkolnych. Pierwszym działaniem było otwarcie świetlicy „Przystań dla Biskupic” która ma swoją siedzibę przy ulicy Bytomskiej 111a w domu parafialnym Parafii WNMP. Promowanie całego przedsięwzięcia polegało na wciągnięciu do organizowania festynu firm i ludzi z Biskupic. Festyn w głównej mierze składał się z występów dzieci, przedstawień teatralnych, występów tanecznych czy wokalnych. Pokazano przedpremierowe przedstawienie świetlicy „Słoneczna Przystań” pt.: „Europa”, które następnie brało udział w V Festiwalu Świetlicowych Form Teatralnych organizowanym w kinie ROMA. W festiwalu brały udział świetlice środowiskowe, socjoterapeutyczne prowadzone przez fundacje, stowarzyszenia i inne organizacje. W czerwcu na terenie gimnazjum nr 20 odbył się festyn „Dzieci dzieciom, lato i co ty na to” z pokazem edukacyjnym bezpieczna droga połączonym ze znakowaniem rowerów przez straż miejską. Udało się również wyjechać na wycieczkę do ustrońskiego parku niespodzianek.

Teraz wiele zależy od Unii. Wszystko zaczęło się w 2003 roku, od polsko-niemiecko-włoskiego programu

Unii Europejskiej Rekula, którego celem jest promocja ekonomicznej, społecznej, kulturowej i terytorialnej współpracy w Europie. A mówiąc wprost – ratowanie m.in. terenów poprzemysłowych. Do Zabrze przyjechali niemieccy architekci z Dessau, którzy prowadzili rozmowy z przedstawicielami UM Zabrze, PUP Zabrze, Terma-Domu, Bytomskiej Spółki Restrukturyzacji Kopalń oraz stowarzyszenia „Nasze Biskupice”. Zaprezentowali oni proponowane zmiany: z krajobrazu powstałego w XIX wieku osiedla usunięto stare, rozwalające się chlewiki i szopki, a w domach miało zostać zainstalowane centralne ogrzewanie oraz kanalizację. Całość miały uświetnić odnowione elewacje budynków, remont sali gimnastycznej przy SP nr 22 oraz nowe parkingi i klombki. Program miał trwać trzy lata i pochłonąć blisko 4 mln euro. Na razie udało się, ze środków gminnych, przywrócić świetność sali gimnastycznej. Kolejnym zadaniem jest stworzenie kompleksowego programu zmierzającego do remontów budynków.

Biskupice to wyjątkowe, niepowtarzalne osiedle godne zachowania. Z drugiej jednak strony można zauważyć trudną sytuację socjalną jego mieszkańców – wysokie bezrobocie, niskie zarobki, sporą ilość rodzin wielodzietnych. A rewitalizacja ma dotyczyć nie tylko odnowienia budynków, ale i poprawę bytu mieszkańców. Jeżeli nic się w tej sprawie nie zrobi, ten wyjątkowy zakątek miasta może zostać bezpowrotnie zniszczony.

Na zlecenie Stowarzyszenia Współpracy Regionalnej opracowano wstępną koncepcję rewitalizacji społecznej dla dzielnicy Biskupice. Promuje ona głównie ekonomię społeczną czyli działania zgodne z propozycjami społecznymi i uwzględniające czynne zaangażowanie mieszkańców Biskupic w zmianę ich otoczenia. Rewitalizację otoczenia poprzez potrzebne remonty i budowy, tworzenie nowych placówek rozwojowych o charakterze zawodowym czy społecznym, miejsc spotkań dorosłych, dzieci i młodzieży. DPPS-Biskupice, Stowarzyszenie Guido, PUP, Parafia p.w. WNMP oraz Stowarzyszenie „Nasze Biskupice” tworzą projekt, który pozwoli zmienić niekorzystny wizerunek Biskupic na miejsce atrakcyjne, przyjazne i znaczące na mapie Zabrze.

(gk, materiały źródłowe DPPS)

Tygodnik

Śr. nakład 27076 egz.

Zasięg lokalny

